

omp

Üllői-ut 35.

Ajánlják továbbá eredeti angol szecskavágókat, kukoricza-morzsolókat kézi, járgány- és gőz-erőhajtásra, háromvasu kékéket stb. stb. A legszilárdabb kiállítás és legújanyosabb árak mellett, szolgálatunk.

hármas helyiség-ÉSÉRE

atóság. nyolcz nap-

POBT.

ért mellett ajánljuk ával

és erős 6 frt 20 kr
5 " 40 "
5 " 30 "
4 " 70 "
4 " 40 "
4 " 30 "
3 " 90 "
3 " 90 "
3 " 50 "

Diercke, (simplat.)

szám.

malmlisztek éke

ÓZSEF

ésből

ENBEN.

teleztség nélkül az kért.

talaly tisztá sulyak vére

100 kiként

Skán egész v. félben
szák v. kilóval kezdve

A 21 40 22 —
C 20 40 21 —
0 20 80 21 40
1 20 20 20 80
2 19 60 20 20
3 19 — 19 60
4 18 40 19 —
5 17 40 18 —
6 16 40 16 80
7 15 60 16 —
8 13 — 13 40
8 1/2 11 80 12 20
8 3/4 9 40 9 80

lygen zacskókban az egész zsák vétel-ánál.

80.

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Placz. Simonffy-ház a város-házával szemben.

Ha intéződik a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint az előzetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és a hirdetések. Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

Előfizetési ár: Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 10 ft — kr Félévre 5 ft — Negyedévre 2 ft 50 Egy hóra 1 ft —

Hirdetési díj: Öt-hasábos patissor egy-szeri beiktatásért 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyil-tér 4 hasábos patissorért 20 kr.

DEBRECZENI ELLENŐR

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

X. évfolyam. 1883.

Debreczen. Szerda, január 31.

22. szám.

Na na! . . .

(T.) Sok, borzasztó sok pénzzel rendelkezhetnek ezek a mi ellenzéki lapjaink! Mert a ki tudja, hogy mennyibe kerül csak egy-egy ártatlan titkok kioldása is és hogy holmi titkok ellesésére mily apparatúra van szükségük az államoknak, az bizonyossal csudálkozni fog rajta, hogy ezen drága titkokat, melyekből egy-egy centiméternyi egy-egy ezer forint, a mi ellenzéki lapjaink rőf számára közlik „eredeti tudósítások” — alakjában. Sőt az „Egyetértés” megírva, hogy a bécsi diplomácia Gierssel miféle megállapodásra jutott, utánna teszi: hogy ezen híreket ugyan megfogják cenzúrálni Bécsből, hanem mégis azaz igaz, amit ő mond.

Na hát mi meg határozottan merjük állítani, hogy egy szó sem igaz abból, a mit ő mond. Határozottan merjük pedig állítani azért, mert annyira amennyire mi is ismerjük a szituációt, a mely szituáció egy cseppet sem alkalmas most arra, hogy Giers ur holmi feltételeket cirkalmozson ki, hogy az esetben Oroszországgal szent a béke, mert ha valaki a békére rá van szorulva, az a valaki — ő, illetőleg az, a ki őt küldötte.

Távol állunk ma már attól, hogy Oroszország ijesztgessen bennünket, még pedig amint jól tudjuk, — egyedül. Ez előtt talán még inkább ijesztgethetett volna, míg t. i. be nem kopogtatott minden ajtón, és nem voltunk tisztában azzal, hogy egyik másik hatalommal hányadán állt a dolog, de mióta itt volt és ott volt, innen is meg onnan is megirták már régen hogy sehol és semire sem ment vala. Mert hát a diplomáciában is úgy van ez a sok, mint a magán életben. Ha valaki eljön hozzánk és szívesen látott vendégünk, plane ha még üzleti viszonyba is bocsátkozunk vele, szívesen elhallgatjuk a mi közte és közöttünk előfordult, plane ha okunk is van rá, de mikor az, aki hozzánk be-kopogtatott, sem nem szívesen látott, sem nem kedves vendég? bizony ugy-

vagyunk vele hogy könnyen elmondjuk jó barátainknak: Ez meg ez nálam volt, kért hogy tennem meg ezt vagy azt a szíveséget, hanem én bizony kijelentettem hogy: kedves barátom, nem vagyok abban a helyzetben hogy megtehessem, de nice is kedvem hozzá.

Nos hát azok a hatalmak, melyek előtt Giers megfordult, nem csináltak belőle nagy titkot, hogy bizony egyiket is meg a másikat is szíveségetnek igyekezett megnyerni, de kosarat kapott mindenütt. Így, ilyen nyílt fiaskók után érkezett az igentisztelt ur Bécsbe, ahol nagy garral fogadták persze mindenféleképpen igyekeztek előtte titkolni, hogy nem valami nagy súlyt fektetnek rá, ünnepezték, ettették és itatták, de azért annyit megláthatott, ha szeme volt, hogy ott is nagyon jól tudnak már mindent, és hogy nem nagy a rettegés az orosz hatalomtól.

Ez a szituáció. Ez a szituáció pedig arra, hogy Giers feltételeket szabjon nem kedvez. Sőt hajlandók vagyunk hinni, hogy minden megbeszélés, minden igérettevés inkább csak profoma történt, bennsőleg azonban mindegyik fél meg volt győződve, hogy itt ma már, nem lehet szó öszinte barátságról.

Míg az orosz fenyegetett, míg lapjaink egyszerű költői frázisokkal már azt is leirták, hogy fog ez a rettenetes (!) kolosszus támadni. Hogy elül jön a lovasság, utána a tüzérség, és a többi. — Csakis mosolyogtunk felette, jól tudván, hogy a kolosszusnak üveg lábai vannak. De mióta azt neszeljük, hogy Németország kezd frontot csinálni? Azóta komolyan kezdünk gondolkozni mert ez megmutatta már, hogy: nem szokott szájbösködni.

Amint tehát a német mondja „Aufgefast! A Bismark szemhunyorítása sokkal veszélyesebb az összes orosz sajtó egykori larmájánál.

— A „Debreczen” lapjainknak. — Hogy a nép szava mikor Isten szava, azt a Tóvölgyi felolvasása kifejtette, és az eilen lehet beszélni, írni, de igazságát megczafálni nem

lehet. Nem is ama felolvasást akarjuk védelmezni. Az abban felállított érveket sem t. lapjaink sem pártja nem fogja megdönthetni soha, hanem válaszulunk azon gyermekességre, mely abban leli örömét, hogy a változott nézet jogosságát a tanulmány tapasztalás és látkör tisztulás lehetőségét nem akarja elismerni, hanem, hogy nagyot mondjon, mindig arra hivatkozik: mit irt vagy beszélt Tiszta Kálmán, Jókai Mór, Csernátony, s ugy szóval az egész volt baloldal, tíz évvel ezelőtt és hogy mit irt Tóvölgyi Titusz. Ez a mit t. lapjainknak legheatalmasabb érve, melylyel t. i. saját közönségére hatni vél. Ezen hatalmas érve tehát egyszer és mindenkorra azt válaszoljuk, hogy: aki azt hiszi, hogy amit ő egyszer kimondott, annál jobbat soha nem mondhat; hogy amit ő egyszer nézettül vallott, annál jobb nézet soha elő nem fordulhat; hogy a mit ő egyszer kimondott, attól soha és semmi körülmények közt nem kell, nem szabad eltérnie? Az tegye le tollát, ne írjon politikáról és ne foglalkozzék politikával, mert csak szorencsétlenségére válik hazájának. A politika már magában véve sem egyéb mint „politikusság”, azaz: az idők és körülmények által nyújtott előnyök célzású és hazsúas felhasználása, a mit a szélsőbal soha sem fog meglehetni, amitől a szélsőbal magát elzárta, mert elvét egyiptomi pyramisként állítván föl, mozdulatlanul felett elfog vonulni a magát sem konok mackacság által szabályoztatni nem engedő, sem pedig az ó-testamentomi elvek magvának kikelésére nem várakozó idő.

— A földbirtok választásainak nyilvántartására szolgáló birtoktáblák ügye, — mint értesítünk — a kereskedelmi miniszteriumban komoly érdeklődés tárgyát képezi. Ezen táblákat, melyek a birtokívek pótlására vannak hivatva, tudvalevőleg Rápolyi kataszteri becsőbiztos találta fel s megbeszélhetlen előnyök abban áll, hogy a legegyszerűbb parasztgazdák is, a keretbe foglalt tábla segítségével, teljes tájékozottsággal bírhatnak földbirtokuk parcelláinak elhelyezéséről, ellenőrizhetik az adókövetést is. Hogy ezen birtoktábláknak értéke több helyen is kipróbáltassék a kereskedelmi miniszter a földbirtok nyilvántartását néhány községben ezen táblák szerint szándékozik berendeztetni.

Egy asszony, a kinek bogara van. Regény.

Írta: Tóvölgyi Titusz. (29-ik folytatás.) XVI.

Zsuzsika felfedezi, hogy az ember ravasz.

Az ünnepekre Bakty Gábris is haza érkezett, és pedig épen karácsony reggelén. Percz né pedig hogy hová nem lett, szünet részeket a kiváncsiságtól, annyira szeretett volna Szercesen felül hárni valamit; ámde felvált benne korbácsolva a büszkeség s mintán nagyon érezt az Odalos szavainak igazságát, saját számításával szamben elhatározta, hogy most már csak azért is megfogja mutatni, hogy neki Bakty Gábris épen olyan „se indom se bándom,” mint a többi.

Bizony gyarlók vagyunk mi emberek; s bármennyire akarjuk is mutatni, hogy keveset adunk a világra, néha egyetlen személy megjelzése elég arra, hogy minden tevérszűből, és feltett szándékunkból kifogasson, csak olyan legyen az a megjelzés, mely büszságnak teje lágyara tapint. Per szundam, bundam, ugy a titok leple alatt szörnyen jól esnek elérhetni ezt, vagy azt a célt; de képesek volnánk kerékbem történi, a ki reánk pirítva szemünkbe mondaná, hogy ilyen, vagy olyan cél után törekszünk. Mint a tolvaj a viágosságtól, annyira félünk szándékunk felfedezésétől, s ha az uton, melyen csuszva mászva haladunk, csak egy szög szüzt vagyunk észre, mely valami figyelő lámpásból származhatik, oly ijedséggel rohantunk vissza, hogy meg lélekzetünk is felakad. Ésta lan becsületlenítő, vagy veszedelmes törekvéseket értünk itt? — Bocsánat! egészen tisztességes emberekkel van dolgunk. Oly célokat és törekvéseket értünk, melyek lehetnek a legbecstelenebbek, — de büszságnak sérthetők.

Értesülésünk szerint legközelebb már megállapodás fog történni a tekintetben is, hogy az ily módoni berendezésre, mely községek jóllétessenek ki.

— Válság a függetlenségi pártban. A képviselőház tegnapi ülésének vége felé Ugron Gábor és több függetlenségi párti képviselő közt kifejtett szóvitának — mint az „O. É.” írja — további következményei is lesznek. Az illető képviselők ugyanis kérdést szándékoznak intézni az országgyűlési függetlenségi körhöz az iránt, helyesli e a kör egyik tagjának Ugron Gábornak, velők szomben tanusított magatartását? Az illető képviselők az adandó felelettel teszik függővé további megmaradásukat a körben. Az ez iránti beadványt eddigelő a kör 15 tagja írta alá.

Országgyűlés. Budapest, jan. 30.

Az uszora-javaslat részletes tárgyalását folytatta ma tovább a képviselőház, mely ma is kevesé népes volt; a karzatán is csak szorványosan foglalt helyet a közönség. Az első § nál már többször félbeszakadt vitát ma Deutsch Lipót kezdte meg s folytatta Lázár Ádám, ki után Pauler miniszter szólt tüztesen, szakavatottan, a ház öszintán figyelme közt, kijelentve végül, hogy „nem ellenzi” Kemény János báró módosításnyát.

Most Körösi Sándor előadót a zarszóval s majdnem egy óraig tartó beszédében reflektált a különböző indítványok és módosítványokra, valamint azok védelmére mondott indokolásokra. Beszéde oda concludált, hogy a ház fogadja el változatlanul az 1. § t az igazságügyi bizottság szövegezése szerint.

Utána Komjáthy Béla szólt a maga és társai által beadott határozati javaslat védelmére. Mindenekelőtt kimagyarázta magát, hogyan értette ama vádját, miszerint a törvényhozás e kérdésnél túlságosan befolyásoltatta magát. Szólt többre becsült a törvényhozónál a józan értelmet, mint az ismeretek balmazát és az elvont elveket, melyek nem egyszer egyoldalavá teszik az embert és elfogultta. Különösen nem érez respectust azok irányában, kiknek tudománya néha ellenkezik a józan észsel. A tudomány és elmélet tételeit összhangzatba kell hozni a gyakorlati élet igényeivel és a tapasztalattal. Ez a törvényhozó feladata. Tagadja, hogy ő — ily értelemben nyilatkozván — ellentétbe helyezte volna magát a tudománnyal.

Mi van abban megbecsületlenítő, ha például, egy már évek óta özvegy asszony, szomorú özvegyeséget meguánv, férjhez akarva menni, s a számtalan férfi közt akad is egyre, ki szíve szándéka szerinti lenne, s akit, — titokban, — klválasztott magának. És miért titokban? — Mert hiúsága nem enged bevallani azon emberi gyengeségét, hogy neki férjhez meneteli czéljai vannak s hogy nem Pált, hanem Pétert szeretné boldogítani kezével. — Oh! istenments, hogy szemébe mondaná ezt valaki, s ha miudjárt a Dunába nem ugranék is, de képes lenne agyonsírni magát, sőt ha még ennél is érzékenyebb, apácává lenni szegényebű.

Nem! Arra nincs eset, hogy egy nő, aki még tart magára valamit, végig ne legyen sérve azáltal, ha e fele szándékokat szemére lobbant valaki. Pedig hát tiszta szent igazság; na de mikor ő hát titokban akarja ezt csinálni.

Percz né nem tartozott a szép nem legérzékenyebb osztályához, hanem azért büszg volt benne anyai, hogy senkiben több, s az ügyvédnek azon szavai, melyek betolakodó viágosságnak szíveszándékanak féltett tikara hulltak, egészen kivették őt sodrából, s noba senki sem emlegette annyit, hogy az emberek számszámtyárkodása nagyon keveset vagy épen semmit sem ad, mint Percz né, — egyetlen ember szavai által annyira sarokba szorítottat, hogy a Bakty né hazának, nyolcz napig legalább tajakára se mert menni.

Nyolcz nap! Kérjük szépen ezt a nyolcz napot legalább is tizenhözvennek venni és meg rövid időt mondunk ahöz képest, mint a mily hosszú e nyolcz nap, a Percz né szemei előtt vala. És most már fejezzük ki banniatunkat a nemes hölgy kitarása felett, ahol az önbecsületnek legalább is oly nagyok kellett lenni, hogy közönséges halandó azt elfogadni, nem képes. Egy Percz nének nyolcz napig meg-

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Egy vidéki bálról.

(Saját levelezőnk től.) Érmihályfalva, jan. 29.

Nem olyan közönséges, hétköznapi bál volt biz az, hogy egy vidéki levél alakjában át lehetne rajta sikkani, hanem olyan tisztességes, szép ur mulatság, mely tárczáknak is beválik, habár referada alakban is.

A „vörös kereszt” vidékünkön székelő jótékonyasága kezét fogott Debreczen müködve lö z enek a ráva is e hó 27-én olyan táncmultság koszorúza e frigyét, melynek szépségét egy jelző ki nem fejezi s melynek kedélyességét csak egy valódi vidéki mulatságban lehet felfalálni. Előre biztosították különben az elegátiát és kedélyességet e mulatságnak a rendezésben résztvevő olyan nevek, mint: Konrad Lászlóné, Dobsa Sándorné, Dr. Szimay Vilmosné, Gáspárdi Gyuláné urnék, Frater Anna k. a. és Konrad László ur, kiknek sikerült a bálokkal szemben vidékünkön a majdnem jéggő deimdet közönyt telolvasztani.

A bál anyagi sikerének előidézésében nagy része van a „Debreczeni müködve lö ifjusági zenekarnak is, mert a mellett, hogy grátis ontották a jobbnál-jobb talpala valót, a szünet alatt igen csinos kis öszveget „tanyéroztak” a vörös-kereszt javára. De meg is érdemelték ám azt, hogy ök is jaru hassanak a „vörös kereszt” tőkéjének gyareptásához, mert ugy a kezébe áll a vő-nő, mintha csak „ratermettek” volna. Nem is tudnám megtagadni, — daczára ellenkező jgértemnek — hogy neveiket nyomda festék alá-

ve adjam s ha ezért neheztelnek, az vigasztal, hogy csak ezek neheztelnek érte: Simig Kornél, Simig Béla, Kiss Gyula, Steru Sándor, Guttman Menyhért, Berghoffer Rastael, Örmös István, Kozák József.

A „vörös kereszt” kívül mi tánczolóknak mondunk még öszinte köszönetet nekik a kitűnő csárdás és tuncokért.

Feljelhetlen lesz e bál a megjelentek előtt már csak a közönségért is s ha a megjelentek névsorát talán nem teljesen adnám, megbecsülhető e tévedésem azért, mert báiban sokszor van az ember oly helyzetben, hogy a „részt” az „egész”ől, de többször olyanban, hogy a „részt” az „egész”et nem veszi észre. Aztán mikor egyszer egy pirosan fésző bimbó, más-szor egy kinyílt róza, majd egy kék nefelejt megint a lengő lihom bilincseli le a figyelmet: a hazai Flóra akármelyik barátjának meg van bocsátva mulasztása — általam.

Jelen volt fiata l a s z o n y o k: Böka Edéné, Dobsa Sandoré, Ertsey Lajosné, Frater Zoltáné, Frater Mihályné, Hrabovszky Adolfné, Dr. Szimay Vilmosné, Ziehermann Miklósné. L e a n y o k: Bernáth Borcsa, Buday Jolán, Erőss Beila, Erőss Ionka, Frater Anna, Frater Eveline, Frater Erzsike, Matri Eveline, Végh Szeréna.

De bocsánat! Most veszem észre, hogy a sok előnye mellett majd elfeledtem a mulatságnak egy végtelen, megbocsáthatatlan nagy hátrányát itt nyilvánosan megírni, hogy t. i. — csak reggeli 8 óraig tartott. Azt aztan főemliteni sem érdemes, hogy előbb csak két — igaz ugyan, hogy fiatal feleséget otthol hagyott fiatal ember bucsuzott el francziásan, de azt aztan fsi kell említenem, hogy ugy sejtem, mintha ezeket a „vas-legelem” kényszerítette volna távozni.

Dr. Nihil.

Beszédét saját javaslatának (hogy szakértők meghallgatása után és alapján a törvényjavaslat újra szövegezzék) ajánlásával végzi. Apponyi Albert gróf beszélt most, ki a maga indítványának első részét Komjáthy-nál azonosnak jelenti ki. Hosszasan terjeszkedett ki azokra, melyek ellene és álláspontja ellen felhozták s itt igen érdekesítő nyilatkozatokat tett, melyek értelmébe oda megy ki, hogy ellene a házban és a sajátban valóságos bajsz a folytatást, melynek ezéja őt. Apponyi) discreditalni és lehetetlené tenni.

De — ugymond — lesz még Magyarországon mindig egy választókerület, mely általa képviseltesse magát e házban, s ha a maga hangját tulerősen nem tartja is, de annyira erősnek igen, hogy azzal tudnarsogja az ellene mesterségesen megindított „macskazenét.” Sajnálatának ad kifejezést, hogy e „macskazenében” Tisza Kálmán is részt vett. A ház fűszült figyelemmel hallgatta végig emez elérkezésvűt hangon mondott szavakat, melyben nem egy vágás volt a mérsékelt ellenzék egy részének száma, a mi Szilágyit kellemetlenül feszélyezni látszott.

Tisza Kálmán válaszolt röviden, visszatartva határozottan a vádat, mintba gyanúsítást akarta volna Apponyit s ezáltal annak politikai jövőjét aláásni számdékozott volna. Itt az ötös negyed 3 órákor véget ért.

Eszmék az uzsora törvény tárgyalása alkalmából.

(Bevezető közlemény.)
Irtá: Dr. Szántó Sámuel.

1883 január 12-én nyiták meg az osztrák posta-takarékpénztárak. Az eredmény a legvérmesebb reményeket is túlhaladta. Kevés napok alatt a különböző postahivatalokhoz kiadott 450,000 betéti könyvecské elfogyott. Ilyen eredményekkel szemben általánossá válik azon nézet, hogy minden népben meg van a takarékosági hajlam, csak alkalm nyújtásuk annak kifejezésére. Az osztrák kormány a posta takarékpénztárak kezelésénél másoz példáján és tapasztalatain, oklva egyes fontos intézkedéseket honosított meg, különösen a visszaélések meggátolása érdekében. Törvényes határozat szerint saját személyére mindegyik csak egy betétkönyvecskét bírhat, a melybe a befizetés alkalmával a postahivatal egyik tisztje előt névet sajátkezűleg tartozik bejegyezni, ugyszintén a mellékelt ellenőrzési jegyre. Azonkívül a betévi beírja nemzetiségét születése helyét, idejét, foglalkozását és tartózkodási helyét, a mi által a betétek kiadásánál minden visszaélések elje vértetik. Szabadságában áll azaz mindegyiknek, hogy gyermekeit, szolgálóit stb. részére is tehet betéteket, csak hogy ilyen esetben ő mindaddig tekintetik betévének, míg helyébe a tulajdonos a nevet, nem írja. A legkisebb betétek összegüként 50 kr. tételt, hogy azonban szegényebb sorsúak vagy gyermekek részére is hozzáférhetővé tetessék, a postahivatal egyes posta, egykét (Sparmark) locsát ki, melyekre addig ragasztandók a postabélyegek, míg azok értéke az 50 krt eléri, a mikor is a postajegy helyett betéti könyvecskét kap. Ezen intézmény helyességét bizonyítja azon körülmény, hogy a posta-takarékpénztári hivatal által kibocsátott 500,000 postajegy mindjárt az első napokban fogyott el. Az egész in-

álni először is, — hogy ne beszéljen Baktay Gábrissal, — és másodszor, hogy ne halja az újságot, melyet az Beneséről, és Szerecsenről beszélhet! — az, kerjük szépen: — rettenetes! Hanem nyolcz nap aztán elég is volt, „Odalos ide Odalos oda, bár eddig se vártam volna.” — gondolja a derek honleány, s miután az idő a legjobb orvos, nyolcz nap tökéletesen behozogta a hiúságban ejtett sebeket, s igen igen restelte, hogy még egy Odalos-fele ember szavai is ennyire kivették sódrából, noha jól tudhatta, hogy Odalosa senki sem ad semmit, sőt még azt a kis tekiütlyt is, amije van, őt i. Pereczné szerezte neki, — és amit épített, kész is lenne azonnal lerombolni, de mikor maga sem tudja, hogy mi okból, — ez ember iránt annyira elűző, hogy valóóságos botrány. — Mikor pedig arra gondolt, hogy Odalos, ha egy jó felesége akadna, kinek ismeretségei vannak, és egy kis tőkéje az írda megnyitására, tehát még nevezetes ügyvéd is lehetne, mert esze van hozzá, — mondjuk, mikor erre gondolt, oly ingerült lett saját édes agyveleje ellen, hogy majd kirazta fejből, sőt talán ki is rizza, ha ugyan oly engedékenységet nem érez iránta, mint amilyet Odalos iránt érzett. A legtöbb nő, már természeténél fogva diplomata s Perecznéől e becses tulajdon, még ellensége sem tagadhata meg. Nem merne volna feltételezni, hogy lehet még idő, mikor az olyan Odalos-fele partihis is megjárja, — ki az, a ki az ügyek legrosszabb kiemeltéjére számítson? — hiszen a legtöbb ember csakugyan nem tartaná érdemesnek az élet, vagyis inkább a sors szépségeit ellátni, ha tudna, hogy mi lesz érte a jutalom, hanem azért Zsuzsika mégis akként számított, hogy a legrosszabb esetben is legyen egy rév pont, ha nem épen a legjobb helyen is, hol éntnek hajját kiköthesse. Ezen józan gondolkodás következtében nem lént tehát ha-

tézmény vezetését a Bécsben székelő posta takarékpénztári hivatal élén álló tanács teljesíti melynek elnökévé ő felsége Schvarezenberg Adolf herceget nevezte ki. A közép pontban a tartományok szerit csoportosított archívumok vannak elhelyezve és mindegyik tartományi csoportban a benne levő posta-takarékpénztár részére külön hely van kijelölve. Ninden egyes betévi a középpontban egy Conto-formula t kap, a melyen a betévi neve, foglalkozása stb. valamint a betett összeg bejegyeztetik. Így az ellenőrzés minden tekintetben példásan van szervezve.

Valóban helyes volna, ha kormányunk ezen kétségtelen üdvös intézményt nálunk is minél-előbb meghonosítaná, mert a magyar népről bátran ítéltethető, hogy a takarékoságot illetőleg semmiképp sem áll az osztrákok mögött. De bármily üdvös is ezen intézmény, bármennyire észszerű ennek elterjesztése hazánkban, tény az, hogy társadalmi bajunkok keveset segítene.

A takarékoság előmozdítása igen nevezetes faktor társadalmunkban, de sokkal hathatósabb volna, ha az ölező pénzhez jutást is lebelegessé tenné. Ezt azonban a kormánytól többre nem várhatjuk, ezt a társadalmunk magának kell megteremtenie. A kormány segíelyezhet ugyan egyes intézményeket, de igazság talanság volna mindent a kormánytól várni. Ezen bajon a kölesön-szegélyző egyelet van hivatva segíteni. Poroszországban már 1850-ben indult meg Delitzsch városában egy mozgalom, melynek megindítója Sehultze Delitzsch volt. 100—200 ember fokozatosan összerak bizonyos tőkéit, a melylyel közös vállalatokba fog, közös nyereségre és megalakul a hitelszövetkezet, 1856-ban a szövözeteknek 350 tagja volt 11,613 márka alaptőkével, míg, 1880-ban 336 taguak már 71,070 márka tőkéje volt.

Ugyanezen alapon, de sokkal észszerűbb módon alakultak a kölesön-szegélyző egyletek. Míg ugyanis a hitelszövetkezet több vagy kevesebb ember nyereszkedési vágyából alakult, addig a kölesön-szegélyző egylet valóban humanisticus intézmény, mely egyrésztől a nép takarékoságát mozdítja elő, másrésztől az egylet tagjainak ölező könnyen hozzáférhető hitelt nyújt. Az egylet 10 kr. vagy 50 kr. részvényekből hat évre alakul. A befolyt pénz az egylet tagjainak kölesönkép ölező kamatokra kiadatik és az ebből nyerendő haszon a hat év lefolyása után minden egyes részvény között egyenletesen elosztatik. Hogy az egyleti tagokat nagyobb mértékben segíthesse, egyes kölesönket vehet föl és ezek után befolyó kamattal ismét az egylet összes tagjainak javára esik. A gyakorlat bizonyítja, hogy mindenütt a hol ezen egyletek léteznek a betéti összeg a 5% 6% meglőzza, a mire nézve csak azon egytényt akarom felhozni, hogy a pécsi kölesön-szegélyző egylet alakulásának első évében 1866-ban a hetenkénti 750 ftt után az év végéig begyűlt 38,000 forto 16000 ftt tisztá nyerményt mutathatott fel. A Dunántúli vidék máregek óta bővelkedik az ilyen intézetekben. Alig létezik nagyobb mezőváros, melyben ilyen egyletek ne virulnának.

Nem szándékom most ezen egylet terve-dat Odalosnak, sem a végső asyl rombolását nem kezd meg, hanem elhatározta, a közte, és Baktayné közti további érintkezést fenntartani, mert talán csak nem azért olvasta a világ leg-híresebb regényeit, hogy egy oly összeköttetést, minő az ő és Gábris egygyé olvadás, lehetetlennek tartson. Az újév napja mindenesetre oly nap, melyen ismerőseinket meglatogathatjuk a nélkül, hogy valaki ránk foghatna, hogy bizonyos számításokból tesszük, sőt egy olyan asszony, mint Baktayné, egy olyantól mint Pereczné, egyenesen megvárhatta, hogy jó kívánságait személyesen fogja elmondani. Persze, akkoriban hazánkig még nem hatott el a civilizációnak az a szellemdus találmánya, egy látogató jegy háttara irni ezt a négy betűt; b. u. é. k. a mi ébenséggel annyit tenne, mint személyesen el-menni ahoz, a kit szeretünk és tisztelünk, s meleg szavakkal forró kézszorítások közt mondani hogy boldog új évet kívánok. — „K. K. O. D. D. G.” — Ki mondaná például, hogy ez v hat német betű magában foglalja az egész magyar dunai kereskedelmet, azonfelül legalább is 40 millió forintot, vagy öt száz darab gőzhajót, egy comó német hivatalnokot, ennyi és ennyi hajós kapitányt, alkaptányt, pénztárnokot, ellenőrt, kormányost, bajó feltűgyelőt, gépezet, fűtőt, matrozit, azonfelül állomás főnököket személyzeiteikkel, buza kereskedőket természetekkel, természeteket mesterebbekkel, mesterebbeket megrendelőikkel, s így apródonként, lépésről lépésre meave, magában foglalja az egész világot minden perepcsoától, — máskülönbén pedig a következő szavakat jelenté: „Kaiserliche Königliche Osterreichische Dampfschiffahrt Gesellschaft.” (Folyt. köv.)

zetét, előnyeit itt bővebben kifejteni — más-korra tartván ezt fel magannak — csak jelezni akartam, melyek volnának azon eszközök, és módok, melyekkel társadalmunk nagy rákfenéjének az uzsorának elje vérteték. Csakis az ilyen humanisticus alapon létesült intézmények leendnek képesek, a népben egyrésztől a takarékosági szellemet meghonosítani, míg másrészt ezen intézmények hivatva a kisiparuk, a szegényebb sorsuaknak feleségelyezését elő-mozdítani.

Csevegések a fővárosból.

(Még mindig sötétség. — Ujdonság áldás a színházakban. — „Egy párisi regény”. — A kulcsok mögött. — Népszínházi képtelenségek. — Erkel Bánk-Bánja. — Karnevál még mindig pajzánkodik.)

Budapest január 28.
A tapolezai famozus kérvény végre letárgyalatott. Bizony sokkal jobb volna, ha honatyaink tevékenysége más, hasznos téren nyilvánulnék. A Simonyi-Istóczy fele őrjögések beszűntetésének elérkezett már az ideje. Ideje, hogy országunk valahára tisztuljon ezen karnevalistikus áramlattól, — ideje, hogy komolyabb airt nyerjen, mert, mi tülés-tagadás, ma már mulatni járnak az országház karzatára, az országgyűlési tudósításokat már csak mulatságból olvassák. A külföld pedig — no de nagyon is tulmennek tulajdonképeni czélmom, ha tüzesebben foglalkoznák e kérdéssel.

Egy este két novitas. Nem kicsi dolog! A népszínházban és nemzetiben ujdonság, helyre legyen az, ki itt is ott is legyen. Kikalkuláltam tehát hogy: holnap is nap, a népszínházban úgy is „holnap ugyan a z” — hát ma elmegyünk a nemzetibe! — Könnyű dolog egy elismert tehetség darabját megkritizálni. Elmondja az ember a darab mesejét, oda teszi egyik másik hatásos jelenet után a szokásos frazist: az elragadó, a megkapó epithetonokat és — tulesztünk rajta. Ilyen várakozással mentem a színházba. — végre ki is vonhatná Fenillet Octave sikerét kétségbe? A „szegény ifju története” és más kitűnő szimitt után az „Egy párisi regény” sem lehet sikertelen. Es mégis az volt. Szerintem a szimitt legnagyobb hibája, melyet már a cím is elárul az, hogy nem szimitt, hanem: regény. Az események halmazát, lehet, hogy szebben, hatásosabban el lehetett volna osztani egy regényben, de a szimittot így egyszerre beadvá — ép úgy mint a markotikus orvosságok egyszerre bevéve talán az idegkerek hathat, de sikert nem arat soha. Előben a darab baltamát „dióhéjba szoritva” mint a szerkesztői műkifejezés hangzik csevegő levelözéivel szemben.

Henry de Targy és Marcella boldog férj és feleség. Gazdagságban, fényben étek ekkorig. Ünnepeit ülnek és ez ünnepe végén tudja meg Henry véletlenül, hogy vagyona nem sajátja, hanem Therése-é Caeval báró nejeé. Henry apjára volt biva három millió és egy pillanatil sem habozott e vagyon visszatérítésével, dacára hogy összes vagyona három millió. A báró elfogadja, dacára nememes gondolkodó neje vonatokasanak, ki tudja, hogy e pénzzel annyja becsülete lett megváarolva. A báró ki egyuttal uzsorás és bankár is Targyt irodájába fogadja ötezer frank évi fizetéssel — nem azért, mert visszatérítte az óriás összeget, hanem mert Targy neje — szép. A kényelemhez szokott Marcella egy szerény lakásba vonult vissza, noi felkeresi őt egy impressario — ki neki hajdanta zenelcekket adott — és fényes igéretekkel csajja őt Amerikába. Egy meggondolatlan pillanában Cheval bárónak becsületét compromittáló igéretet tett és hogy ezölő meneküljön — megszökik Amerikába. Amint mostanság nem ritka eset, egy hajó elsüllyedt, a melyben épen Marcella utazott, és oh, szerencsés véletlen a jó barát, balerinája mulatsága közben, a guta ütötte meg. E jöltévi véletlennek köszönhetően már most, hogy Henry és Therése özvegyek, hogy két szerető szív megtalálta egymást. Már most azt hinné az ember, hogy boldogok lesznek, de egy szerencsétlen véletlen következtében Marcella ismét megjelent a színen, hogy ott — oh szerencsés véletlen — mérget véve végkép meghaljon. Most már azután csakugyan nincs akadály — Henry és Therése 13 millióval egymásé lettek. Áldás frigyokra.

Ez a regény tartalma, — valódi párisi regény minden hibával és cdes kevés előnyével. Halmi és Prielle művészi alakítása mellett, Csillag Teréz emelkedett ki különösen a balerina szerepében. Nem minden-napi dolog a szinpad kulisszái mögött — az elismerés. Egy iij jelenetnek volt tanuja a nemzeti színház szinpada az előadás után, midőn Podmaniczky báró intendáns ott megjelent és korlátlan elismerése jelölő átnyújtott Csillag k. a.-nak egy igen értékes ajándékot. — Benczur egy kitűnő festményét. Magleptésének adott ezuttal a báró kifejezést, hogy Csillag k. a. még ezen szerepet is oly kitűnően játszotta, mely szerep egész lényétől oly távol esik. A trivial ballerina szerepe Csillag k. a.-tól csakugyan nagyon távol esik.

A repertoírral ugyancsak felültem. Szombatra a népszínházban igyekeztem és a — nemzetibe kerültem. Rákossy Jenő ugyancsak kitett magáért, — meg lett a népszínház közönségével olyat, melyet egyhamar elfeledni nem fog. A „fekete hajó” szerencsére szírhöz csapódott, összezuhatott. Roncsait most építgetik, s aztán ismét utnak indítják a járművet. — Erkel Ferencz nagy operája Bánk-Bán ismét bevonulását tartotta a nemzeti színházba. Ünnepe volt ez és szép ünnepe. A veterán kar-

nagy ismét kezébe vette hatalmas fegyverét és vezényelte kitűnő művét. Aztán az énekes óriás Wiltné énekelte Melinda kedves szerepét. Hogy hogyan énekelte? — mi nek azt leírni. Frázisnak tetszenék az, mit mi csak megköszönökötök iratnánk le, ezt az éneket hallani kell, hogy fogalmunk legyen nagyszerűségéről. Mellette Hájós Zsigmond ujonnan szerződött tag — ezuttal még csak mint vendég — énekelte Bánk-Bánt.

Karneval herczeg még mindig pajzánkodik, a hány egylet (iparos, hadastyán, művészek, mérnökök és építők stb.) jótékony intézet, testület van, mind áldoz e hatalmas kényurnak és áldoz örömmel, teljes odaadással. Most ennek van az ideje — egy sem soká tart és Karnevalnak nem lesz híre, de lesz — bamva! —

Király Imre.

Dinnyészet kedvelőknek.

— Ajánlva a debreczerteti egylet figyelmébe. — (V. S.) Ugy tudom hogy a debreczeni kertész egylet tagjai, de még inkább a helybeli és vidéki gyümölcsfa kedvelők és termelők, már rég meggyőződést szereztek arról hogy a kertészegyleti, — vasut — boldogfalvai kert közelében fekvő — kertben tenyésző gyümölcs és dísz cserjék, amennyiben a talaj fekete agyagos föld, ha onnan a termékek p. o. homok talajba títetotnek s vitetnek, ottan megfogamzván, hosszú életnek nem igen öröndbetnek, hanem vagy elcsenevéznek vagy végkép kivesszenek.

Ez okból már rég táplált remény, vajha a kertészeti egylet, vagy maga Debreczen városra nem csak elhatározta, hanem valósitáná azon tervet, hogy a város közelében valami homokos helyen egy másik kertész kert is létesüljön, hogy így kedvező eredményre lehetne szert tenni, — egy a csemeték mint a müdionye természetben is.

Részünkről e tekintetben igen alkalmasnak tartanók azon területet, mely a mikes-pécsi állam-ut, és az ugynevezett árkosföld mellett elnyulik, mely úgy szólván parlagon hever évtizedek óta.

Ezen hely ha dinnyetermelés alá adatnék, akkor ugyszólván minden kötség nélkül az illetők által planiroztatnék. S tekintve azt, hogy fele részben már körül is van árkolva, a kertész egyletnek nem oly sokba jönné a még hiányzó árkolatás.

Ugyanezért felhívjuk mindezekre az érdeklettek becses figyelmét.

A mi pedig magát a dinnyészetet illeti, e tekintetben a ref. egyháztanácsot kívánuk egy szerény nézetet közkozlatni. Ugyanis: köztudomásu dolog, hogy a czeget-utczai temető rég idő óta az előkelőbb családok elhunyt tagja nyugalnye, — az is tény, hogy e temető helyiség egy a hogy rendeztetett, azonban még igen sok költés kell vala ahoz, hogy az díszes kapuval, de főkép az eleje díszes racozzattal láttassék el, s egyébb szükséges átalakítások s intézkedések létesítessenek.

Hogy ezért költségre való pénz legyen, véleményünk az, hogy a czeget-utczai temető azon része, mely oly régóta már elteletlen haszonvélet nélkül hever, s kitátás van jó-vőre arra, hogy az is újabb temetkezési helyül szolgáljon, addig is, míg az bekövetkezőnk, azon tres helyek részben vagy egészen osztatnának fel és adatnának ki haszonbérbe s az abból bejövendő pénzüsszeg a temető cino-sítására fordítatnék s amennyiben e hely igen alkalmas lenne a dinnyészetre is, jó lenne ha a kertészegyleti tagok és dinnyészek e tárgyban értekoznének és az egyháztanácsot rábírnák arra, hogy a mondott czéira engednék át a nevezett helyet.

Mi úgy véljük, nem sértenők meg ezzel a kegyelettel, mely az oly helyek, hol kisebb nagyobb régi sírdombok vannak jelteleül, ugy is a föledés leple vonult azokra, a földdel egyen-lyővé lett tisztáshelyek pedig amugy is régen várják a művelést; — s bizonyára jól fogna esni nekik, ha bugáncs kór és vad csalán helyett rajtok nemes növények tenyésznének.

A Molnár Aladár emlékére adakozók névsora.

— Hajdumegyében. — Kiss József tanfelügyelő urhoz küvetkező köszönő levél érkezett: Nagyságos Tanfelügyelő ur! Van szerencsénk tisztellettjesen értesíteni Nagyságot, hogy a f. évi december hó 13 án 546,1238. ftiz. a kelt becses levele kísértében küldött 81 ftt krt, mint a megboldogult Molnár Aladár emlékére rendezett gyűjtésének másodsori eredményét magkaptuk, s rendeltetési helyére u. m. 50 fttot a szeretetház igazgatónácsa, — 31 ftt 60 krt pedig a balaton felvidéki néptanító-egylet elnöksége kezébe juttattuk.

Fogadja Nagyság dekében tanusított nem szönetlüket, s kegyesek rék tanító karának, s nek is nevébenkiny it küldeni.

A három iven tehgyült össze. Ezen öszgyelő ur kívánságához fűredt szeretetházban le alapítványra, a b. fűredtanácsa vett át; 31 fttandó emléksoborra a nitó egylet elnökségének. Az előbbin 52 ft Hajdumegyé k. r. tanító 70 krt gyűjtött, mely Aladár nevet viselendő kr, az emléksoborra a előirtottakhoz juttatva, december 31. Nagy vidéki néptanító egylet m. a. balaton fűredtanácsa elnöke.

Kiss József, gyelő ur a 971. számú Földesen: K. Nagy Antal 30 kr. K. Vincze József 50 kr. Összesen — 2 ftt 50 k

Kabán: Bagrási Kálmán 20 kr. Valajcs 1 ftt, Tóth Lajos Totth János 50 kr. Ref. kas 1 ftt. Összesen — 8 ftt. Szovaton: Svács István 30 kr. Ver 20 kr. Összesen — 1 ftt. Hajdu-Uhadh: Kr. Szabó József 50 kr. Moleányi 50 kr. Fark 10 kr. N. N. 40 kr. C. N. 30 kr. N. N. 30 kr. Porsalmi Soma 20 kr. Hajdu Nánás: leny 50 kr. Oscheiny krt, Tóth Mihály 50 kr. Csob László 10 kr. Sze Csobány József 50 kr. Nagy Pál 20 kr. Salla — 4 fttot.

Sámsomban: László 50 kr. Leitner Ignác 1 ftt. B. Gy. krt, Leitner Ignác 10 Weisz József 10 kr. K. 20 kr. Magyar István, kr. B. 20 kr. Kotzó L. 20 kr. Király András, kr. Varga Mihály 20 90 krt.

Szi

Megyaszi Evelin jutalomjátékára a darab a ló m. még mindig a tott szinpadunkon s tegy kivételével szinig megl.

Különbén a nagy a jutalmazottnak is, ki tehetségének, s nem egy sokat aratott.

A nagy közönség tartó taps és éjezésés több korszak virág a egyik korszak szalag zaszinul selyem ruhake mazott Puckett személgel és ügyességgel.

Az előadás a jobbez este különösen a féa a nők közül határozó vodszky Teréz, ki e szabályszerűben szava jambusokat nem fogatnócmely másik szerepét szorgalmasan képezi m. sának fogja tekinteni a egyik tekiütlyes tagja szincszetnek. — Tognabátran mondhatjuk.

Napi

— Tájéko Naptár: Csütörtök, fel Prot. Btigitia. Görög izr. [seb. 24.] — Napnyuszik 4 ó. 59 p. Színház: Ma „Anna” sz holnap: „Nap és Hold” Muzéum nyitva áll a fű 10 órától 12-ig. Korcsolya egylet je Casinó zászlaja jelző Zártkörű zenecseste 1-én. Theosztelyia, Hungár Várositanácsulés. Csütörtökön a városi Versenykorcsolya febr. 4-én 3. u. 3 ó. Czigánybál (rendező) Koronában febr. 4-Orvos és gyógyszer 4. u. 3 órákor a városi Befásítás ügyében érte Városi közgazatási Állami énekek szetosztás méntelepudvarán. Alföldi takarékpénztár d. e. 10 órákor (saját) Iparegyesületi tak. és febr. 25. d. e. 10 órák termében. Iparos ifjaktánczvig

Fogadja Nagyságod a kegyeletes ezél érdeklődésben tanúsított nemes buzgalmaért forró köszönetünket, s kegyeskedjék azt tankerületi dekrétumok karának, s a nagyszámú adakozóknak is nevében kinyilvánítani.

A gyűjtő iver másolatát van szerencsénk itt küldeni.

A három iver tehát összesen 81 frt 60 kr. gyűlt össze. Ezen összegből a gyűjtő tanfelügyelő ur kivánságához képest 50 frtot a b. fűredi szeretetházban létesítendő Molnár Aladár alapítványra, a b. fűredi szeretetház igazgató tanácsa vett át; 31 frt 60 kr pedig a felállítandó emléksoborra a balaton felvidéki néptanító egyesület elnökségének lett átszolgáltatva.

Az előbbeni 52 frt 10 kr gyűjtéssel együtt Hajdumegyey k. tanfelügyelője tehát 133 frt 70 kr gyűjtött, mely összegből a Molnár Aladár nevét viselő alapítványra 76 frt 5 kr, az emléksoborra pedig 57 frt 65 kr lett előirrottakhoz juttatva. Keit B. Fűreden 1882. december 31. Nagy Áron mk. a balaton felvidéki néptanító egyesület elnöke, Ecay László mk. a balaton fűredi szeretetház igazgató tanácsa elnöke.

Kiss József, hajdumegyeyi kir. tanfelügyelő ur a 971. számú gyűjtő iver gyűjtött: Földesen: Kovács Lajos tanító 1 frt. Nagy Antal 30 kr. Karácsony Mihály 20 kr. Vizecz József 50 kr. A ref. lelképásztor 50 kr. Összesen = 2 frt 50 kr.

Kabán: Bagi László 50 kr. Szentandrási Kálmán 20 kr. Váradi Antal 50 kr. Sáp Lajos 1 frt. Tóth Lajos 50 kr. Iskolások 60 kr. Tóth János 50 kr. Ref. lelkész 40. Soltész Farkas 1 frt. Összesen = 5 frt 20 kr.

Szóvaton: Szűcs József 50 kr. Kovács István 30 kr. Veres Lajos 50 kr. Maklári 20 kr. Összesen = 1 frt 50 kr.

Hajdúhadház: Barta Mihály 50 kr. Szabó József 50 kr. Kovács Dániel 50 kr. Molcsányi 50 kr. Farkas Odón 50 kr. N. N. 10 kr. N. N. 40 kr. Özv. Koczáné 40 kr. N. N. 30 kr. N. N. 30 kr. Győrösi Mihály 40 kr. Poresalmi Soma 20 kr. Összesen = 4 frt 60 kr.

Hajdúnánás: N. N. 50 kr. Külény 50 kr. Oscheinyt 50 kr. Katona Endre 50 kr. Tóth Mihály 50 kr. Kis József 10 kr. Dobos László 10 kr. Szentgyörgyi Imre 10 kr. Csobány József 50 kr. Nagy Károly 20 kr. Nagy Pál 20 kr. Sallai Gábor 30 kr. Összesen = 4 frt.

Sámsónban: Stein Mór 50 kr. Szabó László 50 kr. Leitner Adolf 10 kr. Czukermann Ignác 1 frt. B. Gy. 50 kr. Weisz Samu 40 kr. Leitner Ignác 10 kr. Mandelhan D. 10 kr. Weisz József 10 kr. Kovács Károly 50 kr. E. 20 kr. Magyar István 20 kr. Mányi János 10 kr. B. 20 kr. Kozó Lajos 20 kr. Tóth Bálint 20 kr. Király András 30 kr. Jámber Mihály 50 kr. Varga Mihály 20 kr. Összesen = 5 frt 90 kr.

(Vége köv.)

Színház.

Megyaszi Evelin k. a jól választotta meg jutalomjátékára a darabot. „Szentivánéji álom” még mindig nagy közönség előtt adott színpadunkon s tegnap is néhány pályó kivételével szízig megtöltötte a nézőtér.

Különbö a nagy érdeklődésben része van a jutalmazottak is, ki gyakran adta jólet szép tehetségének, s nem egyszer megérdemelt tapsokat aratott.

A nagy közönség a jutalmazottat hosszan tartó taps és éljezéssel fogadta, s ezenkívül több koszorú s virág bokorával lepte meg. Az egyik koszorút ruhak helyett, egy halvány rózsaszínű selyem ruhakelme díszítette. A jutalmazott Puck-ot személyesítette sok elvességgel és ügyességgel.

Az előadás a jobbak közül való volt s ez este különösen a férfi szereplők váltak ki. A nők közül határozottan legjobb volt Závodszky Teréz, ki értelmesen, szépen és legszabályszerűbben szavalt, szerepét jól tudta, s a jembusokat nem forgatta ki szépségükből, mint némely másik szereplőtárs. — A kissasszony ha szorgalmasan képezi magát, és komoly hivatalának fogja tekinteni a színpályát, úgy idővel egyik tekintélyes tagja lehet a vidéki drámai színtársulatnak. — Tegnap színpadunk után ezt bátran mondhatjuk.

Vadnay kissasszony szép énekével zajos ovatiókban részesült.

Napi hírek.

— Tájképző —

Naptár: Csütörtök, febr. 1. — R. kath. Ignác. Prot. Bigitta. Görög orosz: [jan. 20]. Entim. [az. [seb. 24]. — Nap két reggel 7 ó. 29 p.; nyugszik 4 ó. 59 p.

Színház: Ma „Anna” Szerelmes levél, Varázshegedű, holnap: „Nap és hold.”

Muzeum nyitva áll a főiskolában minden vasárnap 10 óráig 12-ig.

Korcsolya egyesület jégpálya használatosságát a Casino zászlaja jelzi.

Zárkörű zenecsestély a „Korona”-ban febr. 1-én.

Theatertélya a „Hungária” étteremben csütörtökön. Városi tanácsulés minden héten hetfőn és csütörtökön a városi háznál.

Versenykorcsolyázás az egyleti jégpályán febr. 4-én d. u. 3 ó.

Czigánybál (rendezik a Magyar testvérek) a Koronában febr. 4-én.

Orvos és gyógyszer. egyesület gyűlése febr. 3-án d. u. 3 órakor a városi háza nagytermében.

Befizetés ügyében értekezlet febr. 2-án. Városi közgyűlés ülése febr. 5-én.

Állami menek. szállítás febr. 4-én reg. 9 órakor a menteludvarán.

Tombolaestély. A kereskedő testület tombolaestélye a „Bika”-ban febr. 17-én.

Hungária vendéglő megnyitása febr. 1-én. Oláh Józsi zenéje mellett. Szombaton katonazenekar.

Felolvasás iparos ifjak önképző egyesületében Dr. Szántó Sámuel ur által febr. 4-én d. u. 5 órakor.

— A győri árvízkarosultak javára szerkesztőségünkben újabb adakoztak: Turai Farkas 1 frt — kr. Eddigi gyűjtés 44 „ 19 „

A „D. Ell.” gyűjt. össz. 45 „ 19 „

— A lóvonatu vasut nyomjelezési munkálatainak megkezdésére a vállalkozó mérnök febr. 17-én a városunkba érkeznek.

— A 16 ik huszárezred tisztikara, mely oly kedves emlékeket hagyott itt maga után, tegnap köszönő iratot intézett városunkhoz, a miért ez új év alkalmából üdvözölte és emlékü könyvtára számára Debreczen város moog raphiáját megküldötte. — A köszönő irat igen meleg hangon van írva, s szép kifejezést adja azon ragaszkodásnak, melylyel az ezred városunk iránt viseltetik.

— Nagy álarozsóbál a Bikában.

A bécsi Ringszínház leégése óta a színházak felügyelete nagyobb óvatossággal és gondallal gyakoroltatik, és mellőzöttek az olyan mutaványok és összejövetelek, melyek a tűzveszélyre több alkalmat szolgáltatnak. Debreczen város hatósága is beírtotta, hogy színházban táncvígalmak tartassanak mint ezelőtt, habár ezen körülmény a színezgatók jóvedelmét tetemesen csökkentette. A mulató közönség azonban ennek kárát nem valotta, mert azon fényes táncvígalmak, melyek eddig a színházban tartattak a „Bika” vendéglő díszes és alkalmasabb nagy termében még fényesebben sikerültek, s mert még e farsangon, úgy értesülünk — egy nagy álarozos táncvígalmot rendeztetik a „Bika” nagy termében Fehér Herman bérlő által, mely iránt a közönség élénken érdeklődik, mivel jó emlékekben vannak még azon álarozos bálók, melyek Reszler által a péterfiak színházban megkezdve később az állandó színházban az intendatúra idejében oly szépen és fényesen sikerültek, melyben a debreczeni közönség java is mindég részt vett. — Reméljük, hogy az új teremben is jól fog sikerülni ezen farsangi mulatság.

— Nyilvános köszönet. A debreczeni jogászegyület-javára f. hó 19-én tartott „jogász-bál” alkalmával felülírtettek a következő urnok és urak: Domahidy Bözörményi Vilma 100 frt, Szabó Balazs Ilona 100 frt, Özv. Hegyi Mihályné 3 frt, Özv. Draskóczy S-né 2 frt, Özv. Kenez Elekne 4 frt, Nánassy Lászlóné 5 frt, Kallós Lajosné 10 frt, Szabó Lajos 1 drb 10 frankos arany, ifj. Pajer József 1 frt, Liszka Nandor 5 frt, Sükösz József 3 frt, Hegedüs Istvan 3 frt, Forgács Béla 2 frt, Báthory Sándor 2 frt, N. N. 1 frt, Korányi János 4 frt, Marton Imre 1 frt, Torday Gábor 2 frt, Laky Lajos 1 frt, Mark Endre 3 frt, Sajó György 3 frt, Tóvölgyi Titusz 1 frt, Dalári Edas 1 frt, Nemes Kálmán 5 frt, Domahidy Elemér 1 frt, N. N. 1 frt, Buzás Pál 3 frt, Kenez Mihály 1 frt, Révész Balint 5 frt, Simonffy Sámuel 5 frt, Lengyel Imre 2 frt, Oáh Károly 3 frt, Németi Károly 2 frt, Kola János 5 frt, Dr. Kovács Sándor 5 frt, Medve Kálmán 5 frt, N. N. 3 frt. Fogadják a szép ezél nemeselektü purtói egyetünk nevében köszönetem legőszintebb nyilvánítását. Magos György j. s. e. elnök.

— Nyilvános köszönetnyilvánítás. — Zinszky Béla urtól Puspokladányból a gazdasz pátra egy drb. személy jegyért utólag 5 frt jutott kezimhez; elkésve bár elmulasztatlan kötelességem szives adományáért köszönetem nyilvánítai. Debreczen, 1883. jan. 27. Csáki János gazdasz s. e. elnök

— Gyilkosság. Mult vasárnap többen borozgattak együtt Cs. Boros Sándor kőbüküti földmives házában. A mulatságot nem is zavarta semmi, csak a leghamarabb „elkészült” Boros György igazgatója, ki majd e, majd ama lakostársába, de leginkább sógorába Cs. Boros Sándorba kötött bele. Persze e kötelességből többször szóváltás s egy kis dulakodás is fjldött, míg végre Boros György részegségében kiment a házból egy bottal, azt mondván, hogy megy Székelyhídra a zsandárokhoz panaszt tenni. Mivel nagyon részeg volt, az együtt volt borozók ifj. Boros Sándort elküldték, hogy menjen utána, térítse vissza, mert a milyen részeg, még összerogyik s megfagy. A küldött ifju Boros Sándor elment, miután előbb egy vasvillát magához vett, s körülbelöl egy félóra múlva visszatért folytatni a borozást, de küldetésé eredményéről egy szót sem szótt. Nemsokára emberek jöttek, kik jelentették, hogy Boros György agyonverve fekszik az uton. Ifj. Boros Sándort befogták, ki beismeri, hogy „kettő” ütött rá a vasvilla nyelével, mert bántani akarta, de a bonczvizsgálatnál kintunt, hogy az agyonütött ember koponyája a szó szoros értelmében össze volt törölve, a csontok zörögtek — szeme kiugrott — ami persze nem származhatott „két ütésből. Mint beszélük, a tettes az áldozat feleségének tán szeretője lett volna.

— Vörheny járvány pusztit Nagyváradon; a betegség már oly ilyesztő mérvben és oly veszélyes alakban lép fel, hogy a város közegészségügyi bizottsága szükségesnek tartotta

annak járványos voltát kimondani, a szükséges övintézkedéseket megtenni és a város lakosságához ezt illetőleg felhívást intézni.

— Zichy Géza gróf egütöbbi berlini hangversenyéről egész elragadtatással szólnak az ottani lapok. A Berliner Zeitung így nyilatkozik: Zichy Géza gr. valóban jelentékeny és kiváló művész, ki balkezével oly lekésen oly megragadólag és erősen kezeli a hangszer, mint a hogy kétkézű nagy művészek. A Deutscher Reichs-Anzeiger így ír: A tegnapi jótékony hangversenyen Zichy Géza gr. ismét bizonyoságot bamutatos művészi képességéről. A hangszerből balkezével csodás akkordokat csalt ki. Logikább saját kompozícióit adta elő, melyek a művész fantáziájáról tettek tanúságot. A Nordd. Allg. Ztg. szerint Zichy gróf újabb babért fűzött eddigi diadalaihoz. Művészi képességével imponál és zajos tapsokat aratott, mely még inkább fokozódott, mikor Joachimmal közösen adták elő zongorán és hegedűn Zichy Géza gr. egy magyar fantáziáját.

— A győri árvízveszély lefolyásáról már beérkeztek a hivatalos jelentések a magyar királyi belügyminiszteriumhoz. E hivatalos jelentések egyetértelműleg konstatalják, hogy a rész mind Győrvárost mind pedig az elárasztott községeket előkészületlenül találta és a fenálló gyarló töltéseken rendszeres árvédelmet folytatni nem lehetett. Elismerésre méltó buzgalmat és tevékenységet különösen a megyei tisztviselők fejtettek ki; nagyrészt ezeknek köszönhető, hogy emberélet nem esett az árnak áldozatul. Az okozott károk becslése most van folyamatban. Annyi azonban már előre jelezhető, hogy Győr szabad királyi város károsodása a megyei községek károsodásával szemben elenyészőleg csekély imménes seregélyre csak is a tönkretett vízmentü faluk szorúlnak. A hivatalos kárbecslést pár nap alatt befejezik s akkor a kár nagysága összegekben is kifejezhető lesz.

— Egy színészno lélekjelenléte. Texas egyik kisebb városában történt, hogy az egyik színház előadása közben az igazgató sápadtan rohan oda a hősnőhöz s zúnet alatt s fülébe súgja: „A zsinórpád kigyult, pár perc múlva az egész színház lángban áll.” A hősnő hidegen válaszolt: „Távozzanak mindnyájan a hátsó ajtón. Én értesítem a közönséget.” Ezzel előlép és így beszél: „T. hölgyeim és uraim! Megrendítő eset teszi lehetetlenné az előadás bevezését. Az igazgató szerelmi féltékenység rohamában leszúrta az első szendét, s aztán saját torkát elvágta. A hullák a színházzal szemközti levő vendéglőbe vitték. Az előadást így lehetetlen folytatnunk; — kérem önöket, távozzanak.” A közönség gyorsan kiüríté a színházat s alig néhányan maradtak még ott, mikorra a függönyt nyaldolni kezdeték a lámpok.

— Benczur Gyula művész hazánkia május hó vége felé vagy június hó elején jön Budapestre, hogy mint a felállítandó festészeti mesteriskola tanára új állását elfoglatja. A művész már a mult nyáron köszönt le a müncheni akadémián viselt tanári állásáról és azóta megkezdett nagyobb festményein dolgozik, melyeket mielőtt idején, befejezni szándékozik.

— Doré és a hóhér. A nemrég elhalt Doré Gusztávról többek között a következő történetek beszélük: Doré rendkívül népszerű volt Angliában; 1875-ben, midőn Londonban időzött, beült hozzá egy furcsa kinézésű, zöld szemű, fésületlen haju ember. Az idegen a leghizelgőbb nyilatkozatok után azt kérdezte Dorétól, nem rajzolna-e száz font sterlingért egy kis rajzon-vázlatot. „Bizonynyal” válaszolt a művész, „De kihez van szerencsém?” — Az idegen büszkén mutatta be magát: „Marwood ur, a hóhér.” Dorén a kelletlenség érzete rándult végig, de csakhamar összeszedte magát, rendelkezésére állította magát Marwoodnak. „Akkor hát jöjjön el holnap hozzám, és nézze meg munkámat; mondá emez; Henry Wainright akarom felakasztani, a ki egy aszszonyt ölt meg, s aprított föl.” Doré pontosan megjelent a találkozáson, s lerajzolta a sötét börtönudvart; a menetet élén a hóhérral, mögötte a lelkészszel, ki a dult arczu elíteltet támogatta. A hóhér el volt a rajz által ragadtatva, de midőn a 100 fontot letette az asztalra Doré arra kérte, hogy adja e pénzt a londoni francia kórház javára. Marwood magának tartotta a vázlatot, míg egyszer pénzszárában 1500 forintért eladta Aylesford lordnak, emez Jean Bertrandnak adta el kinek gyűjteményében ép akkor árverezték el a rajzolatot Hotel Drouotban, a midő Doré meghalt. A vázlatot az „Execution a London vette meg 300 frankért.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Zöld thea fiatal malaczoznak. Egy amerikai gazda beszéli, hogy apró malaczaikat adott egy két marék zöldséget, azok megettek egy két harapást, a többit pedig összetaposták. Elővett tehát egy fazekat, ebbe bele rakta a parajt, salata és zöldség maradékot stb. s ezeket megfőzve, napjában háromszor adta a malaczoznak. A zöldséglevelei pedig az aprómára fogyasztotta el igen jó étvágygal. A zöldség thea felezett tej, és kukorica dara mellett a malaczoz kitűnően növekednek. Ugyanazon gazda elbeszéli, hogy télen széna és lucerna hulladékból készít főtzetet, melyet a malaczoz igen jó étvágygal fogyasztanak el.

Borpróba a festett borok felfedezésére. Áll ez egy darab krétából, melyet a kísérlet alá veendő borral nedvesítünk meg, néhány cseppet cseppentve reá. Az így elért színvál-

tozata a krétának mutatja, hogy a bor mivel volt megfestve. Az afonyával festett bor a krétát viola s-inbe játszó kékesre festi. Az alker messel festett bor után semmi szín se marad vissza. A mályvalevéllel festett bor után kék, és zöld színt kap a kréta, fuchszinnel festett borral nedvesítve szintén fehér marad a kréta, míg valódi vörös borral nedvesítve barna, vagy fehér-szürke színt vesz az fel. Egy darab oltott meszet is lehet e célra használni. Itt a valódi vörös bor szintén barna színt hagy vissza, az afonya kéket, mely zöldbe megy át, a mályva zöld színt, az alkermes sárga színt, míg a fuchszinnel festett bor után a méssen sem marad semmi folt sem vissza.

Hueárák:

Megállapítás bejelentve 1883. jan: 31-401 febr. 7-ig következők:

46 kr. Erdélyi Jánosnál hatvan-utca 1519 sz. alatt.
48 kr. Rác Györgynél Czegléd-utca 2599 csapó-utca 10. rózsater 6 sz. a. s Szentessy Istvánnál Szt. Anna-utca 2667 sz. alatt.
Mindem többi bejelentett mézszárszékekben pedig 50 kr.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.

Budapest, jan. 31. Kávé, czukor és söradó tjavaslat szentesített.

Budapest, jan. 31. A képviselőház mai ülésén az uzsora tjavaslat tárgyalása folytatattatván. Szilágyi zárbeszédeben azt mondja, hogy a kamatmaximum épen a földbirtokos osztálynak volna káros. Erre az első szavazat 121 szavazattal 86 ellenében változtatlanul elfogadtatott és valamennyi indítvány elesett.

Budapest, jan. 31. A függetlenségi pártban keletkezett zavarok növekedésében vannak. Tegnap este a függetlenségi kör értekezletet tartott Ugron Gábor azon indítványa felett, hogy Szalay, Simonyi, Onody és Széll György a körből kizárassanak. Az indítvány elvetítettén Hermann Ottó és Polonyi a körből kiléptek. E kilépést még több függetlenségi párti képviselő kilépése fogja követni.

Páris, jan. 31. A kamarai ülésben a miniszterelnök a köztársaság védekezésére szükséges törvények megszavazását kéri. Az ülés után a miniszterelnök kimerültségből elájult. Campenon tábornok a hadügyi tárczát elfogadta.

A Magyar Veres-Kereszt egyesület aláírt sorsjegyei február 2-áig átveendő 4 frt 50 kr hátralek lefizetése mellett; azontul késedelmi kamat számíttatik.

Ipar-egyesületi takarékos és hitel intézet.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ. VI. Bérlet. Szám.

Csütörtökön, jan. 31.

NAP és HOLD

Operette 3 felv. Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos Vértési Arnold. Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Hirdetmény.

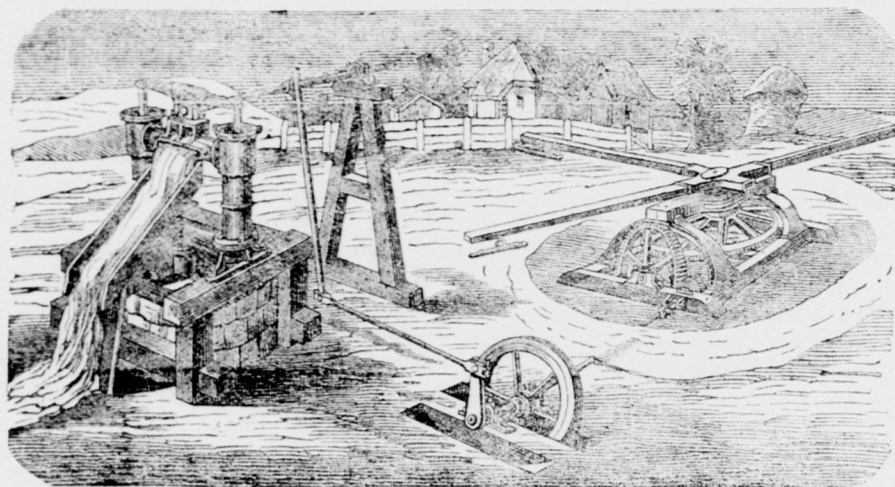
Az apafai erdőben sűrűn nőtt hajtásoknak ritkítása céljából a mult 1882. év tavaszi és őszi hónapjaiban kivágott és az ottani erdővédi lak melletti tisztás helyre kiraktározott 70³/4 csomó száraz és 117 csomó téli vágásu gaj vagy botfa a tek. tanácsnak 6910/1882. számú végzése nyomán ott kiut a helyszínen nyilvános árverésen s azonnali készpénz lefizetés mellett eladandó lévén, — ezen a kitétt helyen a folyó év február hó 2-ik napján azaz pénteken reggeli 9 órakor kezdetét veendő árverésen való megjelenésre a venni szándékozők illően meghivatnak. —

Debreczen, 1883. január 30. Laky Lajos tanácsnok.

Az első magyar gép- és tüzelőeszer-gyár. harang és érezőntöde.

W A L S E R F E R E N C Z

BUDAPEST. ROTTENBILLER-UTCA 66.

ajánlja gyárának korunk igényeinek megfelelően berendezett vízművi osztályát az ármentesítő társulatok, a megyei és magán mérnök urak gőzmalom- és gyártulajdonosok, a megyei és városi közhatalóságok

és a gazda közönség hecses figyelmébe.

A szivattyu-gyár készít

ármentesítő, körfuró, bányaszivattyukat

házi és gazdasági kutakat, vállalkozik

GYAPJUMOSODÁK, VIZVEZETÉKEK, GŐZ- és ZUHANY-FÜRDŐK

berendezésére és minden

V I Z M Ű M U N K Á L A T O K R A .

A gyár készítményeiért teljes jótállást vállal.

Kívánatra költségvetések és képes árlapok díjmentesen becsitattak rendelkezésre.

A „DEBRECZENI ELLENŐR“

szerkesztősége és kiadóhivatala

tisztelt ELŐFIZETŐIVEL, a HIRDETŐ CZÉGEKKEL s általában a nagy közönséggel tudatja, hogy lakó helyiségét megváltoztatván, az

Piacz-utcza SIMONFFY-ház

a volt HOROGH-féle vendéglő helyiségében

(a városházával szemben) található.

A „DEBRECZENI ELLENŐR“ NYOMDÁJA

a VECSEY-házból szintén ide költözött át. Addig is, míg a teljesen ÚJ és GAZDAG FELSZERELÉS megérkezik, itt mindenféle nyomtatványok megrendelhetők.

Bejárat a szerkesztőségbe és nyomdába piacz-
utczán és a hal-zugban van.

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal
Piacz, Simonffy-ház a városházával szemben.

Ide intézendők a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint az előfizetési panaszok és a hirdetésmeltek. Bérmentéslen levelek csak ismertkezésként fogadtnak el.

X. évfolyan

Finis Po

Kegyetlenül püfög az ivószobában. urak? — kiált a n. ros. — „Eszmeeseré felel az egyik úri e

A függetlenségi mecserét folytat pesten a képviselő érdemes lapitársunk: gát illedelmes komol

Köztudomásu dőpárt vezérlő férfiai — társunk kifejezését lton belül is férfiasa külön egyéni vélemény annyira, hogy még a ságuk is megvan, ho nősen oly embereknél egy sem találta port.

A tisztelet teljé lentuma iránt tanusit volt eddig is, s csak ját, a mit egymás ch és tanusítani megeng uralkodó vélemény-sz

E véleményszab lyel közel ki — kit úgy a hogy összeták ig sikerült mégis lástolni a t. cz. vidé

Néha-néha Verh selő ur neki rugasz megfenyegette a pár meg amugy, ha ne mindjárt kitalálja a miben török fejöket. az lett a vége, hogy pen meghuzódtak mertek, csak magy töprenkedtek, hogy a függetlenségi pártb valóni kezdő elvtársak

Mert mint az „ja: „Voltak és vanna ben zavargó elemek, getlenségi párt elvcit sajtóban, parlamentb felhasználnak a párt bontására s kizárólag gitésére.“

A „Debreczeni EL

A HAL

(Local geograph

Irta: Szabol

Mielőtt jelen isme nem, kötelességemnek ta neve érdekében és a sa szives olvasók megnyugt az a néhány betű, mely kottam, legkevésbbé síndőszekrény koboldjaitól.

Nincs szándékomba z út g, hisz ez — tekin maságára — merő non senseket mint olyanokat vetem. A hal zug ró mely hal zug tudvalevő Széchenyi utca végződő Van-e széles e város got ne ösmerné?

Bizonyára nincs, m valaha legsürgösebb örömmel szakítottak drág pillanatot is, hogy a halz folkeressék.

A modern korsze zuggal is érezette romb régen szigoruan patriarch mékeny talaján gonban az átkos kaurmány közle az opponálás viszketegéb bucsujárast rendeztek sz kuforrásnál tanulmányozz